

SAMENVATTING |
GEVEN IN NEDERLAND
2022

“Geven in Nederland”

is het macro-economische overzicht van de filantropie door:

- huishoudens,
- nalatenschappen,
- fondsen,
- bedrijven en
- goededoelen-loterijen

Het Centrum voor Filantropische Studies aan de Vrije Universiteit te Amsterdam voert het onderzoek uit sinds 1995. Dit is de 13e editie, over het geefgedrag in het jaar 2020.

Geven in Nederland 2022

We gaven in totaal **5,6 miljard euro**

dat is **0,7%** van het BBP

daarnaast deed **44%** van de Nederlanders aan vrijwilligerswerk

Hoeveel geven we in Nederland?

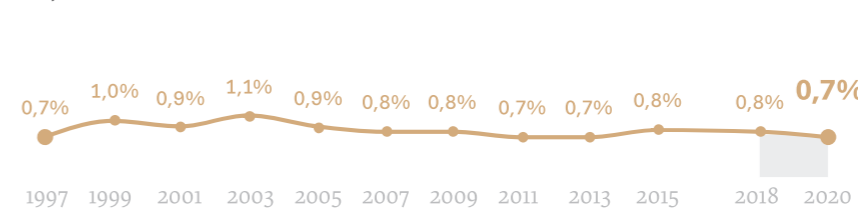
Als percentage van het BBP gaven we in 2020 iets minder dan in 2018

Giften in € miljarden, 1997-2020*

We gaven in totaal meer
In Nederland gaven we in 2020 in totaal ruim € 5,6 miljard aan goede doelen in de vorm van geld en goederen.

Giften/BBP (%), 1997-2020*

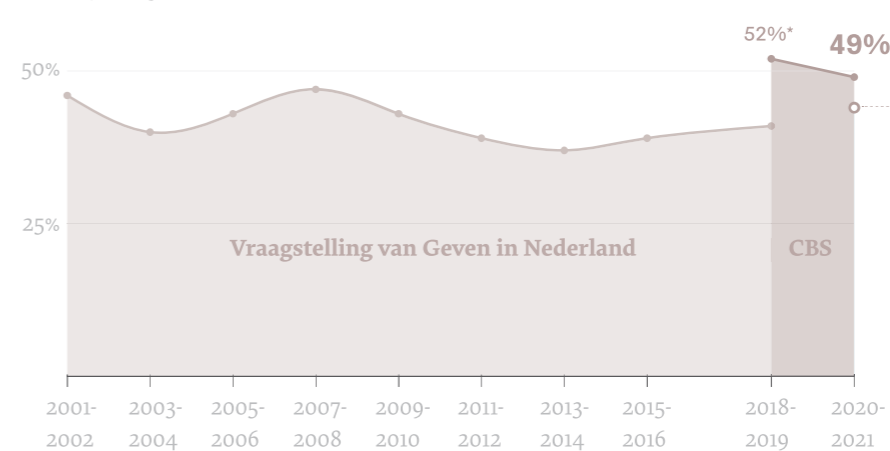
Afname als percentage van het BBP
We gaven 0,7% van het bruto binnenlands product. Dat is minder dan in 2018.

* Vanwege toegepaste correcties verschillen de cijfers van de cijfers in voorgaande edities.
** De schattingsmethode is in 2015 verbeterd, inclusief vermogende huishoudens. In 2020 is een verbeterde methode gehanteerd inclusief vermogende huishoudens en huishoudens van niet-Nederlandse herkomst.

Hoe vaak zijn we vrijwilliger?

44% van de volwassen Nederlandse bevolking doet vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk (%), 2001-2021

Vrijwilligerswerk onder Nederlanders van Nederlandse herkomst gedaald van 52% naar 49%.

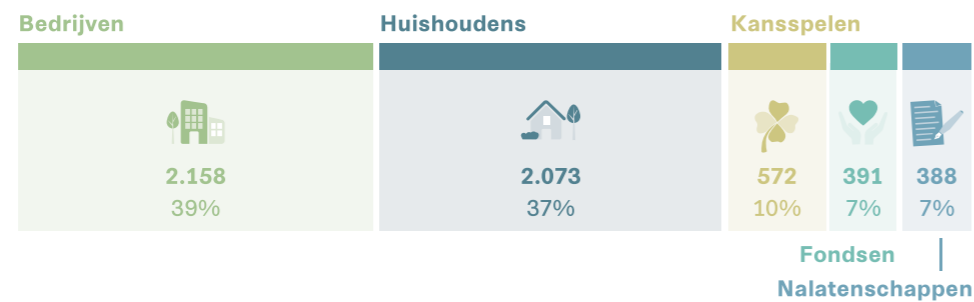
44%** van de volwassen Nederlandse bevolking (inclusief Nederlanders van niet-Nederlandse herkomst) doet vrijwilligerswerk.

* Vraagstelling CBS binnen een steekproef exclusief Nederlanders met niet-Nederlandse herkomst. Sinds 2018 is de formulering van de vraag aangepast; de nieuwe vraagstelling is een kopie van de vraagstelling van het CBS.
** Vraagstelling CBS binnen een steekproef van Nederlanders inclusief Nederlanders met niet-Nederlandse herkomst.

Wie geven er in Nederland?

Bedrijven en huishoudens geven het meest

Bronnen van de bijdragen in 2020 in € miljoenen en % van het totaal

Bedrijven en huishoudens zijn samen verantwoordelijk voor bijna 80% van de giften.

Hoe hebben we de schattingen gemaakt?

De schattingen van de bijdragen aan goede doelen door huishoudens en bedrijven hebben we gebaseerd op steekproeven, die we gewogen hebben om een representatief beeld te krijgen van alle huishoudens en bedrijven in Nederland. De cijfers over bijdragen uit nalatenschappen en fondsen hebben we gebaseerd op registerdata, aangevuld met cijfers uit gerichte steekproeven. Helaas zijn deze bronnen niet volledig en kunnen we de gegevens daaruit door het ontbreken van een steekproefkader niet generaliseren. Daardoor zijn de cijfers over nalatenschappen en fondsen een minimum schatting van de totale bijdragen aan goede doelen. Voor een uitgebreide toelichting op de data en methoden verwijzen we naar de methodologische verantwoording.

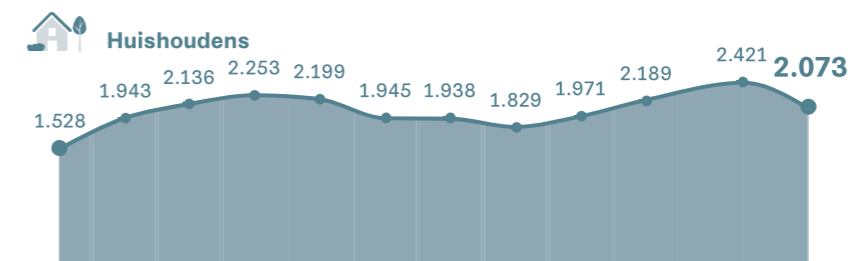
De cijfers over huishoudens hebben we gebaseerd op 4.283 enquêtes geworven via twee partijen: via Kantar Public (n = 1.214) en via het Centraal Bureau voor de Statistiek (n = 3.069). De cijfers over bedrijven zijn gebaseerd op een brede steekproef (n = 907) van bedrijven die geregistreerd zijn bij de Kamer van Koophandel. De cijfers over nalatenschappen zijn verkregen via het CBF, waaraan nationaal fondsenwervende instellingen informatie verstrekken over hun inkomsten inclusief nalatenschappen (n = 783). Omdat lang niet alle 45.000 ANBI's hun jaarverslag naar het CBF sturen geven de CBF-cijfers geen volledig beeld geven van

wat zij aan nalatenschappen ontvangen. Zo vallen kerken en congregaties, kleinschalige lokale fondsenwervende organisaties en non-profitorganisaties zoals fondsen van academische ziekenhuizen en culturele organisaties buiten de gegevens van het CBF. We hebben aanvullend onderzoek uitgevoerd onder fondsen van academische ziekenhuizen en universiteiten (n = 52) uitgevoerd om inzicht te verkrijgen in de inkomsten uit nalatenschappen onder academische ziekenhuizen en universiteiten. De cijfers over fondsen hebben we gebaseerd op gegevens van het CBF over fondsenwervende instellingen (n = 210) en op jaarverslagonderzoek van vermogensfondsen (n = 89). Het onderzoek onder vermogensfondsen is gericht op de grootste fondsen in Nederland. Om dubbelstellingen te voorkomen tellen we alleen de bestedingen van fondsen uit opbrengsten van het vermogen mee. De inkomsten die fondsenwervende instellingen en vermogensfondsen ontvangen van bedrijven, particulieren, andere fondsen en uit nalatenschappen tellen we niet mee omdat deze bijdragen al in de andere hoofdstukken zijn meegeteld. De cijfers over bijdragen van kansspelen aan goede doelen zijn volledig omdat deze markt alleen toegankelijk is voor vergunninghouders en zij de uitkeringen aan goede doelen in hun jaarverslagen vermelden. De gegevens zijn gebaseerd op zeven landelijke meerjarige kansspelvergunninghouders.

Trends per bron

Lichte daling in totale giften bij kansspelen en huishoudens

Bijdragen per bron in € miljoenen, 1997-2020*

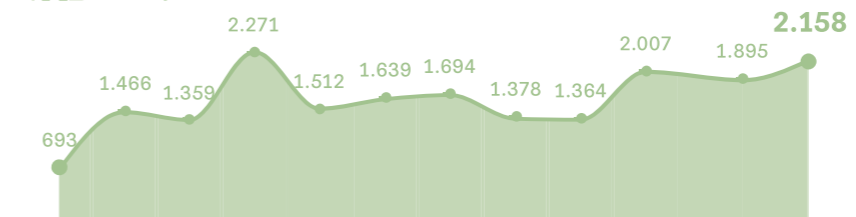
Nalatenschappen

Fondsen

Bedrijven

Kansspelen

De totale waarde in giften van huishoudens is gedaald. De daling kunnen we deels verklaren door de lockdown-maatregelen die de overheid de afgelopen twee jaar heeft ingevoerd tijdens de coronacrisis. Deze lockdown-maatregelen hebben het voor veel goeddoelenorganisaties moeilijker gemaakt om collectes te organiseren. Dit laat nogmaals zien hoe belangrijk werven is voor geven.

De inkomsten uit nalatenschappen stijgen door.

De cijfers zijn onderschattingen, maar door verbeteringen in de dataverzameling krijgen we de bijdragen van fondsen steeds beter in beeld.

Bedrijfs giften en -sponsoring zijn in 2020 gestegen.

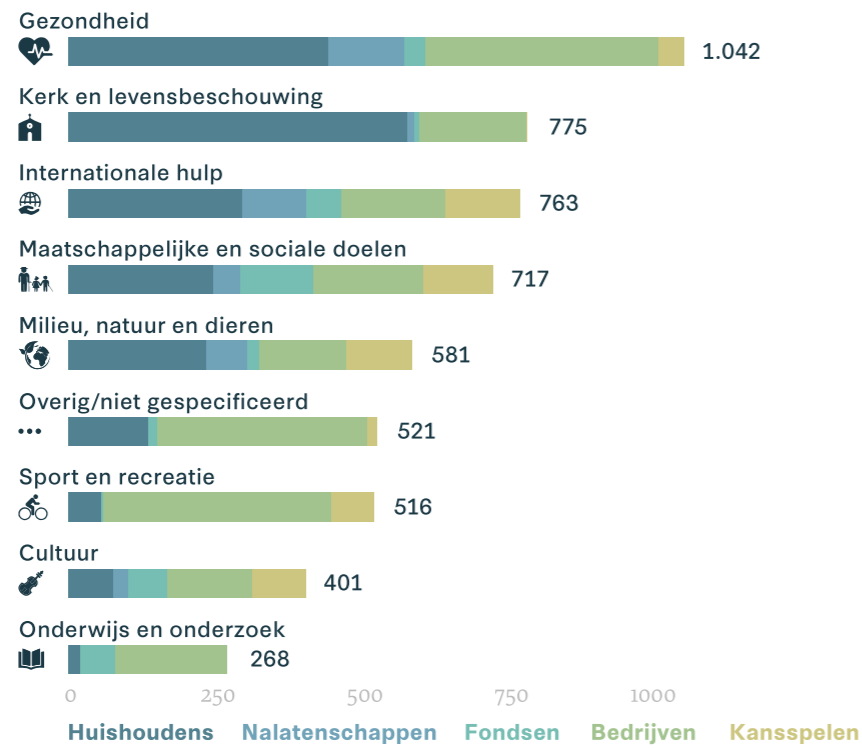
Sinds lange tijd is er sprake van een lichte daling in afdrachten door kansspelen.

* Vanwege toegepaste correcties verschillen de cijfers van de cijfers in voorgaande edities. De cijfers van 2015 en 2018 zijn volgens een verbeterde methode, inclusief vermogende huishoudens. De cijfers van 2020 zijn volgens een verbeterde methode, inclusief vermogende huishoudens en huishoudens van niet-Nederlandse herkomst.

Aan welke doelen geven we in Nederland?

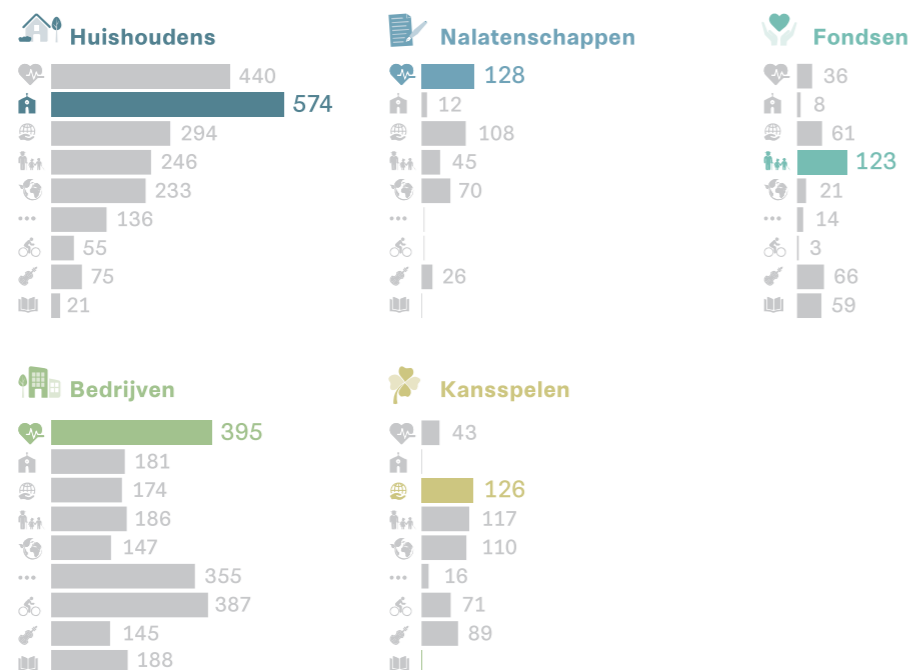
We gaven het meest aan gezondheid

Begunstigde doelen in 2020 in € miljoenen

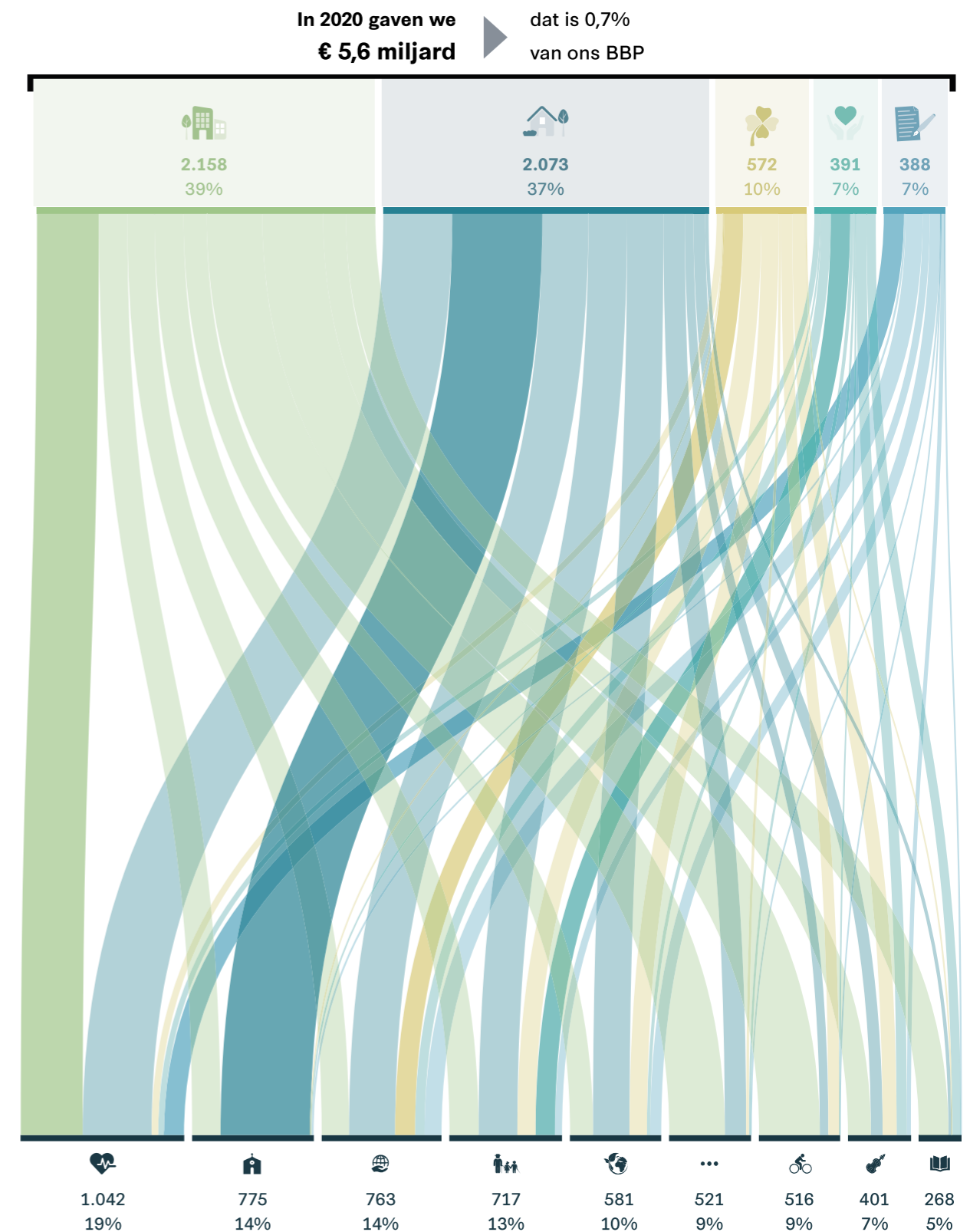
Iedere bron heeft een favoriet doel

Begunstigde doelen per bron in 2020 in € miljoenen

Wie geeft aan wat?

Bijdragen per bron in € miljoenen, 1997-2020

Geefgedrag en de coronapandemie

De coronapandemie heeft veel mensen en organisaties geraakt. Niet alleen de gezondheidsschade door het coronavirus, maar ook de angst voor het virus en de coronamaatregelen hadden een grote invloed op het dagelijks leven. De pandemie heeft kwetsbare groepen extra hard getroffen. De crisis heeft filantropen, fondsen en maatschappelijke organisaties geconfronteerd met een toenemende hulpvraag, nieuwe noden, lockdowns en andere beperkende maatregelen. Hoe is het geefgedrag van huishoudens, fondsen, bedrijven en de vrijwillige inzet van Nederlanders in 2020 tijdens de coronacrisis veranderd?

Huishoudens

We schatten het totaalbedrag aan giften door huishoudens in 2020 op € 2,1 miljard. Dit bedrag ligt lager dan in 2018, toen het € 2,4 miljard was. De cijfers uit Geven in Nederland 2022 laten zien dat de meeste manieren van geven tijdens de coronapandemie afnamen. Kleding in een container doen en een vaste periodieke overschrijving waren hierop een uitzondering. De maatregelen die de overheid de afgelopen twee jaar heeft doorgevoerd in de coronacrisis hebben het voor veel goedbedoelenorganisaties moeilijker gemaakt om fondsen te werven. Vooral het organiseren van huis-aan-huiscollectes was tijdens de pandemie lastig. Deze collectes zijn voor huishoudens al jaren de populairste manier om giften in de vorm van geld te geven. Tijdens de pandemie nam het percentage van de huishoudens dat via een huis-aan-huiscollecte gaf duidelijk af. Online fondsenwerven is een alternatief voor de huis-aan-huiscollecte. Toch is de online collecte in 2020 niet populairder dan in 2018. Wel zijn donateurs die op deze manier gaven in 2020 hogere bedragen gaan geven.

Tijdens de pandemie zien we bij meerdere manieren van geven een daling

Manieren van geven (in %), 2013 - 2020.

	Percentages			
	2013	2015	2018	2020
Huis aan huis collecte	79	72	69	61
Collecte op straat	42	40	38	31
Iets kopen aan de deur	27	26	24	20
Vaste periodieke overschrijving	38	42	44	48
Kleding in container	76	76	67	79
Online collectebus	n.v.t.	n.v.t.	6	5
Crowdfunding	n.v.t.	n.v.t.	11	12

Ook tijdens de pandemie bleven huishoudens, die vaste donateur zijn, hun goede doelen veelal trouw.

De cijfers laten ook zien dat de bijdragen van huishoudens in de vorm van geld aan veel doelen lager waren in 2020 dan in 2018. Dit geldt vooral voor giften aan kerk en levensbeschouwing en in mindere mate voor gezondheid, milieu, en sport en recreatie. Bij internationale hulp, natuur, dieren, onderwijs en onderzoek, cultuur, en maatschappelijke en sociale doelen nam het percentage van de huishoudens dat gaf af, maar het bedrag onder de donateurs nam toe, zodat de totale giften aan deze doelen niet afnamen.

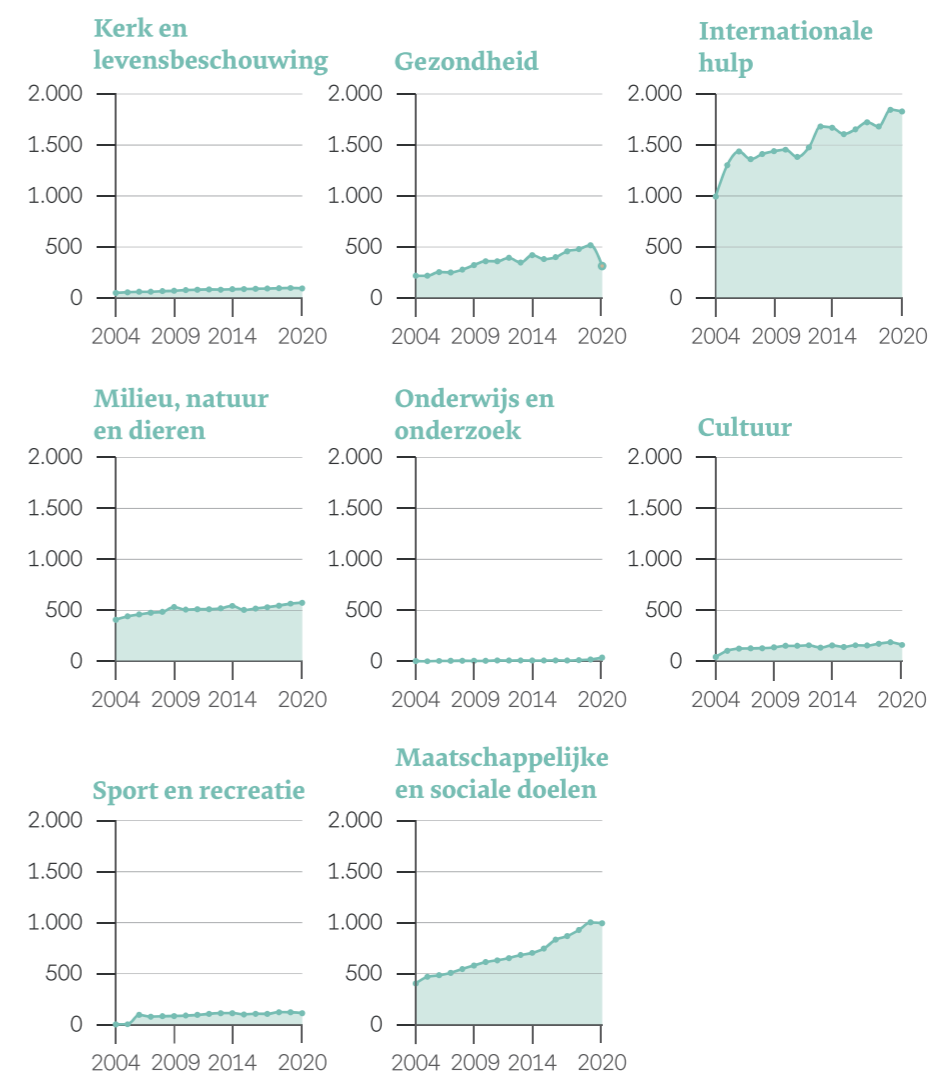
We zien in 2020 dat huishoudens wel vaker aan lokale goedbedoelenorganisaties gaven dan in 2018. Ook bedragen namen toe. Het vertrouwen in goedbedoelenorganisaties was tijdens de pandemie hoger dan voor de pandemie: bijna de helft van de respondenten gaf aan veel of erg veel vertrouwen te hebben in goedbedoelenorganisaties.

Vermogensfondsen

Verkennd enquête-onderzoek onder 69 vermogensfondsen onderzocht de impact van de coronacrisis. Het betreft fondsen die niet afhankelijk zijn van actieve geldwerving onder het publiek, zoals zuivere vermogensfondsen, familie fondsen en corporate foundations. Voor veel vermogensfondsen bleef het bestedingsbudget in 2020 onveranderd, ook bracht het merendeel van de vermogensfondsen geen wijzigingen of veranderingen door in de doelgroepen die zij ondersteunden. Wel wijzigden vermogensfondsen het financierings- en donatiebeleid om begunstigen meer flexibiliteit te verlenen door bijvoorbeeld afspraken op toegekende financiering te versoepelen of door additionele financiering te verstrekken. In mindere mate zagen fondsen af van gestelde rapportagertermijnen, het flexibiliseren van rapportage-eisen, of het versimpelen of versnellen van het proces voor financieringsaanvragen.

Bestedingen van gezondheidsfondsen sterk afgenomen in 2020

Bestedingen per doel van geldwervende fondsen, 2004-2020 (in € miljoenen)

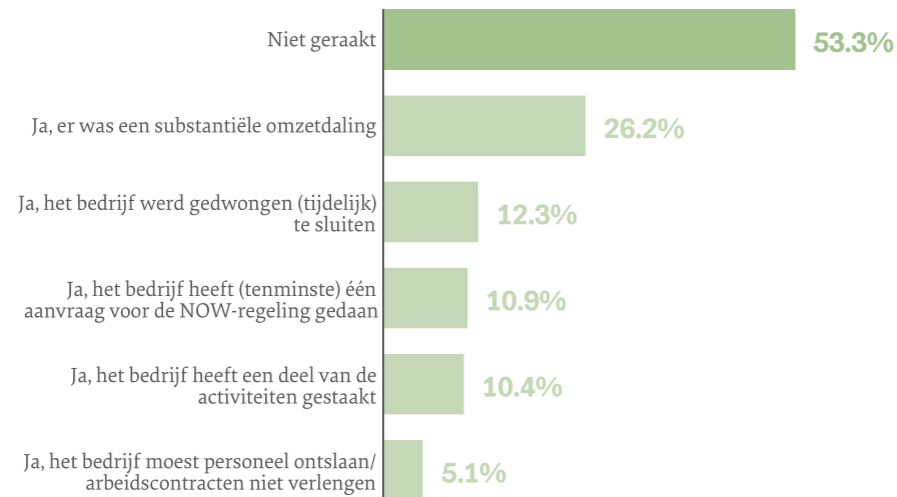
Bedrijven

Naar schatting gaven bedrijven € 2,2 miljard in 2020 aan goede doelen, opgebracht door 61% van de Nederlandse bedrijven. Opvallend is dat bedrijven die aangeven getroffen te zijn door de coronapandemie (door bijvoorbeeld een omzetsdaling of tijdelijke bedrijfsssluitingen) niet minder of minder vaak zijn gaan geven. Dit laat zien dat bedrijven ook gulle gevers blijven in moeilijke tijden. Maar liefst € 395 miljoen (18% van de geschatte bijdragen aan sponsoring en giften door bedrijven) komt ten goede aan de sector gezondheid. Dit maakt gezondheid in 2020 het populairste doel voor bedrijven.

Bijna de helft van de bedrijven heeft op een of andere manier gevolgen ondervonden van de coronapandemie

Verschillende manieren waarop bedrijven beïnvloed zijn door de coronapandemie (in %)

Bij iedere vraag die over corona is gesteld blijkt dat bedrijven die zijn getroffen door de coronapandemie ongeveer even vaak geven vergeleken met de bedrijven die aangeven niet te zijn getroffen door de coronapandemie.

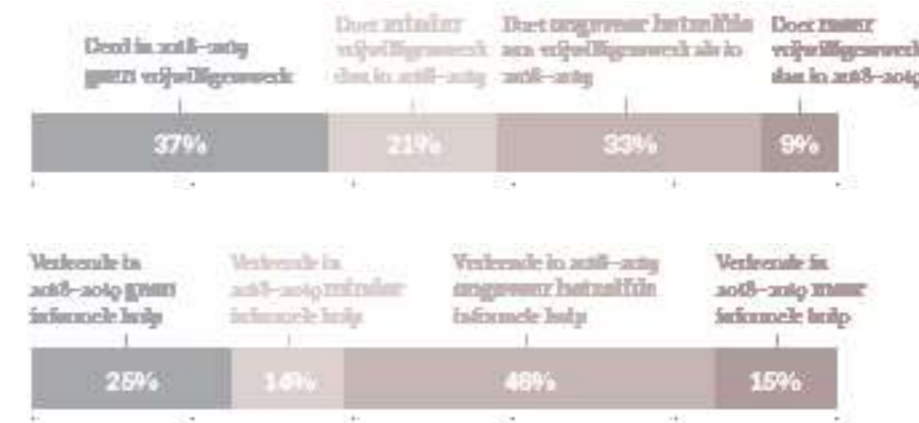

Vrijwilligerswerk

De coronapandemie heeft een dubbel effect gehad op de vrijwillige inzet in Nederland. Enerzijds hebben de coronamaatregelen het verrichten van vrijwilligerswerk bemoeilijkt. Terwijl sommigen begonnen met vrijwilligerswerk als welkome afleiding, waren er meer vrijwilligers die (tijdelijk) moesten stoppen of minderen. We zien daardoor een afname in het aantal actieve vrijwilligers. Anderzijds is de vrijwillige inzet deels online voortgezet. Vrijwilligers hebben nieuwe manieren gevonden om vrijwilligerswerk te doen. De toename van online vrijwilligerswerk was echter kleiner dan de afname van het vrijwilligerswerk ter plekke.

Een op de vier vrijwilligers en informele hulpverleners is gestart met vrijwilligerswerk en informele hulp in 2020-2021

Percepties van veranderingen in vrijwilligerswerk en informele hulp 2018-2019 en 2020-2021 (in %)

We zien een lichte afname in het aandeel van de vrijwilligers dat actief is voor sportverenigingen, scholen, verzorging of verpleging, maar daarentegen hebben meer vrijwilligers zich ingezet voor wijk of buurt of voor organisaties op een ander gebied.

We zien ook veranderingen in het soort taken die vrijwilligers uitvoerden in 2020 en de maatschappelijke terreinen die zij ondersteunden. Zo was er onder andere een afname zichtbaar in het aantal vrijwilligers dat fondsen werft of collecteert, maar was er sprake van een toename in het aandeel vrijwilligers dat klust of informatie of advies geeft.

Al met al laten de cijfers zien dat het vrijwilligerswerk in Nederland een klap heeft gekregen door de pandemie en de beperkende maatregelen die daarop volgden. Minder Nederlanders zijn vrijwillig actief, ook als er gekeken wordt naar online participatie. Tegelijkertijd zijn er aanwijzingen voor de veerkracht van vrijwillige inzet, met mogelijke nieuwe aanwas en de bereidheid onder bestaande vrijwilligers om weer meer te gaan doen als de maatregelen het toelaten.

